

2 *spacira voda II. – collapse*, 2014, 140 x 170 cm, akryl na plátne, súkromný majetok
sleeping water II. – collapse, 2014, 140 x 170 cm, acrylic on canvas, private collection

3 *News*, 2011, 200 x 200 cm, akryl na plátne, súkromný majetok
News, 2011, 200 x 200 cm, acrylic on canvas, private collection

4 *lost boy*, 2017, 140 x 170 cm, akryl na plátne, majetok autora
lost boy, 2017, 140 x 170 cm, acrylic on canvas, courtesy of the artist

5 *black anfers*, 2017, 140 x 170 cm, akryl na plátne, súkromný majetok
black anfers, 2017, 140 x 170 cm, acrylic on canvas, private collection

2

5

KHB
 Kunsthalle
 Bratislava

OTVORENÉ / OPEN
 Pon: 12:00 – 19:00 / Mon: 12 – 7 p.m.
 Uto: zatvorené / Tue: closed
 Str: 13:00 – 20:00 / Wed: 1 p.m. – 8 p.m.
 Štv – Ned: 12:00 – 19:00 / Thu – Sun: 12 – 7 p.m.

Vstup voľný / Free entry

Kunsthalle Bratislava
 Nám. SNP 12, Bratislava
 Slovenská republika

www.kunsthallebratislava.sk

S finančnou podporou
 SRV (financial support)

Partner osvietenia budovy
 Building lighting Partner

ERIK
 error

ERR
 Kunsthalle
 Bratislava

Kurátor / Curator: Laco Teren

OTVORENIE / OPENING
 13. júla 2017 od 18:00 do 20:00 hod.
 July 13th 2017 from 6 until 8 p.m.

TRVANIE VÝSTAVY / DURATION:
 14. júl – 29. október 2017
 July 14th – October 29th 2017

ŠTÍL

1 *anatomy of quardary 1.2.3.*, 2015, 215 x 120 cm, akryl na plátne, majetok autora
anatomy of quardary 1.2.3., 2015, 215 x 120 cm, acrylic on canvas, courtesy of the artist

1

ERIK ŠILLE

Laco Teren

kurátor výstavy / curator of the exhibition

Erik Šille, 2013, olej, 100 x 100 cm

Keď ma Erik oslovil pri stole u Bruna, aby som mu robil kurátora jeho výstavy, hneď mi napadlo, že to musí byť pod heslom: „Aby sme urobili radosť sebe a tým aj ostatným.“ Teda tým ostatným, ktorí sa na výstavu prídu pozrieť. Stotožňujem sa s výrokom Davida Hockneyho, že to, čo nazývame umením, je vždy robené s úmyslom, aby sa na to niekto díval. Teda pre druhého až posledného, teda pre seba samého. Nie do šuflíka, ani za skriňu, ale do galérie a na stenu, aby si to všetci mohli pozrieť. Žiadne ďalšie vysvetľovanie vôbec nie je nutné. Ak niečo robím/maľujem, tak to robím z osobných dôvodov a chcem, aby sa do toho zapojil ten, kto sa díva, a to tiež z jeho osobných dôvodov. Mohol by tam nájsť zmysel, svoj osobný zmysel svojej osobnej existencie, najšpecobnejšieho spôsobu bytia. Alebo zjednodušene, potešenie.

Prvý obraz, na ktorý si od Erika spomínam, bol obraz s názvom *Igráčik*. Legendárna plastová figúrka z čias socializmu v predklone a za ním zrejme plastové hovno, ktoré akurát náš hrdina vysral. Obraz bol súčasťou prieskumu Ivanových žiakov začínajúceho Štvrtého ateliéru, niekedy začiatkom nového milénia. Čo ma na obraze zaujalo, nebola figúrka plastovej hračky prichytená v intímnej chvíli, ale zvláštne vyžarovanie banálneho obrazu, pripomínajúce Watteauovho Pierotta – lepšie povedané Watteauov text na zadnej strane obrázku: „Pierrot Voulez-vous aimer.“ Pierott by sa vám rád zapáčil. Tento názov bol napísaný pri Watteauovom obrázku vo výklade vetešníka v Paríži začiatkom dvadsiateho storočia a nikto si ho vtedy nechcel kúpiť. Spomína na to – myslím – Picasso, dnes má samozrejme nevyčísľiteľnú hodnotu, bol namaľovaný niekedy v rokoch 1718–1719 a nesie názov *Gilles* a visí v Louvri.

Toto je dôležitá informácia, nie to, že ak nekúpite teraz, budete to mať drahšie, to je jasné. Ale pretože Erikove obrazy pre mňa spája ten moment, že jeho postavičky (a že je ich za tie roky dost) sa nám chcú zapáčiť. A robia to tak čarovne a šikovne, že sa tomu nedá odolať. Rozprávajú nám často tie najväznejšie a najdesivejšie príbehy formou rozprávky na dobrú noc, ktorá však neuspí, ale zobúdza. Zobúdza dávno uspaté sny z minulosti aj budúcností, aby nás sprevádzali nocou do nového dňa, znovu a znovu, až do konca časov.

Rozprával mi večera večer Ludvig, že sa mu sníval taký sen ako z obrazov Erika Šilleho. Letel z Bergenu do Oslo, kde sa mal pripojiť k výprave do vesmíru, vo vyhladkovej kozmickej lodi, niekde medzi Los Angeles a San Franciscom, tak vyzerala tá krajina, kde sa to odohrávalo, v diaľke vybuchovali farebné meteority padajúce do veľkého jazera a vytvárajúce na oblohe kaleidoskopické obrazce. Ludvig veľmi túžil byť už v kozme, ale bránila mu v tom zápcha a veštica, ktorá sa mu snažila za úplatu veštiť šťastnú budúcnosť. „A potom som sa zobudil, bol to pekný sen, taký živý,“ dodal zasnene Ludvig, zdvihnúc pohár s vínom k ústam.

Áno, vieme si predstaviť tento sen ako jeden z Erikových obrazov; aj s postavou snívajúceho Ludviga s pohárom grüner veltlineru v ruke. Mne sa na tom páči ten pekný a živý sen. Kedy snívame? Keď spíme alebo keď sme bdelí? La vida es sueño, život je sen, ako v hre Pedra Calderóna de la Barcu môžeme s jeho hrdinom Segismundom deklamovať.

„Toť sen, tu v smútku zviazaný, opovrhujúc osudu. Bol to sen, raz stáť užívajúc si svetla a radosti. Čo je život? Toť šialenstvo. Čo je život? Véc, ktorá sa zdá. Fantóm radosti, zbytky predstáv. A kým je život snom v tom najlepšom, tak sny sú snami.“

Toľko o živote a o snoch. A teraz k obrazom. Ak sa na ne dívate, snívajte z celej sily, ale s doširoka otvorenými očami a otvoreným srdcom, môžete pritom aj mávať rukami. Ak to budete robiť dostatočne dlho a koncentrovane, budete sa podobaf Erikovi, ktorému rozprávanie príbehov snových, a preto skutočných, naozaj ide. Keď píšem tieto riadky,

obrazy ešte nevisia, ešte ich len zväzajú zo všetkých strán, plán zavesenia sme už s Erikom pripravili, teda pripravil si ho Erik, ale plán je jedna vec, aj ten najprecíznejší a život na šťastie druhá. Takže to dobrodružstvo sa začne až na mieste. To dobrodružstvo, ktorého sa vy zúčastníte, keď sa prídete pozrieť.

Zatiaľ len teaser. Určite uvidíte prepletené a elegantne farebné príbehy minulosti a súčasnosti. Príbehy obrazov a ich hrdinov, ktorí ako my všetci sa niekde pechoria, presúvajú, plavia a plazia a sedia a deklamujú a mnohými vtáčimi očami divajú a ležia a kričia a ticho sledujú ako sa na nich dívate a trpezlivo niečo skladajú, čo potom rozbijú... Divadlo sveta, divadlo sveta figúr a figúriek Erika Šilleho s malou chybičkou. Chybičkou človeka v stroji. Toho, ktorý drží štetec. Toho, ktorý vidí, lebo sa díva. Toho, na ktorého obrazy sa dívate. Vitajte vo fantasticky reálnom svete obrazov Erika Šilleho. Niečo tak radostné a desivé súčasne, že by sa žiadalo citovať Epikurosa zo Samu a jeho záhradu. „Vstup cudzinec! Čaká ťa vlúdny hosťiteľ s hojnosťou chleba a vody, tu sa totiž tvoje žiadosti nebudú dráždiť, ale ukájať.“

Error. Chyba, chybička, malá, malička. A zatiaľ Erik, podobne ako jeho predchodca Alfred Jarry, uniká zo sveta svojich obrazov na bicykli po hrádzach v okolí Dunaja na všetky strany v poliach a remízkach lužných lesov, cez karpatské hrebene ďaleko za horizont, aby sa vrátil usmiaty a znovu pripravený domaľovať niečo zo svojho sveta marvelovských hrdinov, ktorými sme aj my, aj on. Sústredený v ateliéri ako dieťa berúce hru smrteľne vážne. Hru naozaj, hru na maľovanie, hru na milovanie, zlatú hru alchymistov a hazardnú hru zatratených.

Ak snívate, zobuďte sa! Ak ste bdelí, snívajte! To všetko je povolené a ešte oveľa viac. Zakázané vlastne nie je nič, len snáď ten mazľavý démon pochybnosti nech sa ťahá ďalej od našich dverí. Nech vyschne na slnku niekde na hrádzi, nech ho v lužnom lese zožerú líšky, nech s ním bažantí polia hnoja, nech s ním ryby...

A ešte popis krajiny. V každom texte musí byť popis krajiny. Tá krajina je malebná. Maliarska. Prastará a vždy nová, bude tu po nás a bola tu dávno pred nami. Krajina detstva. Nosíme ju v sebe a hocikam na svete sa dostaneme, ju porovnávame s tou novou, ktorú spoznávame. „Nie sú cudzie krajiny, len my sme cudzincami.“ Len dovtedy, kým si ju nepremietneme cez tú, ktorú si nosíme v našom vnútri so sebou. Vidím Erikov rybník detstva, na ktorom hrával v zime hokej, ten na ktorom jeho starý otec podpäľil rákosie trčiace z ľadu. Vidím zlomenú hokejku. Krajinu okolo Rožňavy plnú jaskýň a starých kostolov. Gemer plný vymaľovaných románskych kostolov.

To všetko na dieťa pôsobí, ukladá sa hlboko v pamäti a vychádza na povrch ako pravékové nálezy z neprebádaných jaskýň. Všetko je zapísané, každá vrstva a teraz to treba namaľovať. Pekne vrstvu po vrstve. Cez seba a v plánoch. Zachytiť to tajomné, čo nás obklopuje. Dať tomu meno. To meno je obraz. A farby sú svetlo. Meniace sa a večné. Svetlo v krajine. Svetlo na obraze. Svetlo v oku, svetlo v srdci. Rukou so štetcom ho maliar pomaly prenáša na plátno. Plátno prechádza krajinou ako ňou prechádza náš zrak. Na rozdiel od nás je svetlo dokonalé. My sa len snažíme zachytiť to, čo trvá niekedy pár sekúnd a navždy zmizne, aby sa vrátilo v inej podobe. Ako sa k tomu približujeme, tak sa aj vzdiaľujeme.

„Vidieť znamená zabudnúť meno toho, na čo sa dívame,“ hovorí Robert Irwin. Je to dobrodružné a objaviteľské. Všetko sa odohráva v nás, ktorí sa dívame, v nás, ktorí zobrazujeme. Preto je maľovanie taká zdravá činnosť. Núti nás stále sa znovu a znovu prispôbovať novému prostrediu. Prinajmenšom svetelnému. Na to sú tu všetky tie farby. Všetky od bielej po čiernu a zase naspäť. Tam niekde za dúhou, somewhere over the rainbow...

Len kúsok, len kúsokček som sa snažil napísať to, čo je namaľované, ale vždy znovu a znovu narazím na to staré, jeden obraz je viac ako tisíc slov. Áno, v tomto prípade 7777 znakov, ani o jeden viac! Hough! Dohovoril som, je čas sa dívať!

error

When Erik approached me at a table at Bruno’s to curate his exhibition, it immediately occurred to me that we had to do it in order „to make ourselves, and thus the others happy“; that is the others who come to see the show. With that mantra in mind, I agree with David Hockney’s statement that what we call art is always made with the intention to be looked at; for the second to the last visitor, and in that way also for oneself. Art is not made to be stuffed in a drawer or stocked behind the cupboard, but to be hanged on the walls of galleries, so that everyone can see it. No further explanation is necessary. If I’m making/painting something, it is for personal reasons, and I want the one who is watching to get involved – also for their personal reasons. They could find meaning, the purpose of their personal existence or the most general being in it. Or – simply put – pleasure.

The first of Erik’s paintings that I remember was an image called *Igráčik*, a legendary plastic figure from socialism. Behind the bowing figure was a seemingly plastic crap that the protagonist has just shitted. The image was part of a showcase exhibition of Ivan’s students from the emerging Fourth Studio (Štvrtý ateliér) that took place sometime in the dawn of the New Millennium. What struck me in the painting was not the plastic toy figure caught in an intimate moment, but a special emanation of a banal image that reminded me of Watteau’s Pierrot, or rather Watteau’s text on the back of his painting: *“Pierrot Voulez-vous aimer”*. Pierrot asks for your favor. This title was written next to Wateau’s painting in the window of a Paris junk shop at the

beginning of the twentieth century, and no one wanted to buy it at the time. I think it was Picasso who was reminiscing on it. Today, of course, the painting from 1718-19 is absolutely priceless, bears the title Gilles and is exhibited in Louvre.

This is the important information, not that if you do not buy something now you will have it more expensive, that is clear. But the thing that ties the paintings of Erik Šille together for me is the moment when the protagonists (the number of whom has increased over the years) want to win our favor. And they’re doing it in such a charming and smart way that we simply cannot resist. They often tell us the most grim and nightmarish stories in the form of bedtime tales that wake up instead of promoting a sound sleep. Šille awakens the long-lulled dreams of the past and the future to accompany us through the night to the new day, over and over, until the end of time.

Last night Ludvig told me that he had a dream as if from one of Erik Šille’s paintings. He was on a flight from Bergen to Oslo, where he was supposed to join a space mission in a sightseeing spacecraft somewhere between Los Angeles and San Francisco, or so looked the landscape where it took place; colorful meteorites exploding in distance were falling into a big lake, creating a kaleidoscopic pattern on the sky. Ludvig couldn’t wait to be in cosmos, but he was held back by a traffic jam and a fortune teller who wanted to foretell him a happy future in exchange for a consideration. “And then I woke up; it was such a nice dream, so vivid,“ Ludvig added dreamily, lifting the wine glass to his mouth.

We can certainly imagine this dream as one of Erik’s paintings, depicting Ludvig dreaming with a glass of Veltliner in his hand. I like that nice and vivid dream. When do we dream? When we sleep or when we are awake. *La vida es sueño*, life is a dream, as the play of Pedro Calderón de la Barca declares, and we can certainly agree with its protagonist Segismundo.

And I too dream and behold,
I dream I am bound with chains,
And I dreamed that these present pains
Were fortunate ways of old.
What is life? a tale that is told;
What is life? a frenzy extreme,
A shadow of things that seem;
And the greatest good is but small,
That all life is a dream to all,
And that dreams themselves are a dream.

So much about life and dreams. And now to the paintings. When you’re looking at them, dream with all of your strength, but keep your eyes and your heart wide open and feel free to wave your hands. If you do this long enough and concentrate, you will be like Erik, who is really good at telling dreamy, and therefore true stories. When writing these lines, the paintings are not hanging on the gallery walls yet, they are just being transported to the gallery from all over. We have already prepared the layout (or Erik has), but that is one thing—even in its most detailed form—and life is, fortunately, the other. So the adventure will start right on the spot; the adventure that you get to experience when you come.

This is just a teaser. You will surely see the intricate and elegant colorful stories of the past and present. The stories of the images and their protagonists, who, like all of us, are struggling, moving, sailing and crawling, sitting and declaring, and watching with many bird eyes, and flying, and screaming, and silently watching, and patiently assembling something just to break it afterwards... The theatre of the world, the theatre of the world of bigger and smaller figures of Erik Šille with a minor flaw. The flaw of a man in a machine. The man holding the brush. The man who sees, because he looks. The man who created the paintings you are looking at. Welcome to the fantastically real world of Erik Šille’s paintings. Something so joyous and frightening at the same time that it evokes the urge to quote Epicurus of Samos and his garden: “Come in, stranger! A gracious host is waiting for you with an abundance of bread and water. Here, your appetite will not be whetted; it will be satisfied.”

An error. A flaw, a tiny bug. And yet Erik, like his predecessor Alfred Jarry, escapes from the world of his paintings on a bicycle through the embankments surrounding the river Danube to the fields and shrubs of the floodplain forests, through the Carpathian ridges far beyond the horizon to return with a smile on his face, ready to finish the painting from his world of Marvel heroes, that are both us and him. Concentrated in the studio as a kid taking the game deadly seriously, he plays a real painting game, love game, alchemist’s golden game, and the gambling game of the damned.

If you are dreaming, wake up! If you are awake, dream! All this and much more is allowed. In fact, nothing is forbidden, maybe except the slimy demon of doubt that better keep away from our doors. Let it dry out in the sunshine somewhere on the embankment, let the foxes eat it in the floodplain forest, let the pheasants manure the fields with it, let the fish...

Let’s get to the description of the landscape, as that is an inevitable part of every text. The landscape is picturesque. Painterly. Ancient and always new, it will be here after us and it has been here long before us. The country of our childhood. We carry it within ourselves, and compare it to anywhere new we get around the world. “There are no strange lands; it’s just us who are the strangers.“ Only until we project them through the land we carry within ourselves. I see the pond of Erik’s childhood, where he used to play hockey in the winter, the one where his grandfather burned reed sticking out of the ice. I see a broken hockey stick. The countryside around Rožňava full of caves and old churches. The Gemer region full of frescoed Romanesque churches.

All of this certainly affects the child, encrypts deeply in his memory and comes to the surface as the ancient finds from unexplored caves. Each and every layer is written, and now it must be painted. One layer after another, in different, yet overlapping schemes. To capture the mystery surrounding us. Give it a name. That name is an image. And the colors are light. Changing and eternal. Light in the landscape. Light in the picture. Light in the eye, light in the heart. The painter slowly applies it on the canvas by his hand holding the brush. The canvas passes through the landscape as our eyes pass through it. Unlike us, the light is perfect. We are just trying to capture what only lasts a few seconds before disappearing forever to come back in another form. As we approach it, we are also moving off.

“To see is to forget the name of the thing that one sees,“ says Robert Irwin. It is adventurous and striking. Everything is happening within us who are looking, within us who are depicting. That’s what makes painting such a healthy activity. It forces us to constantly adapt to the new environment, at least to the light. That’s what we’ve got all the color for, from white to black and back. Somewhere over the rainbow...

I tried a little (very little) to describe what is painted, but always come to the same old conclusion that a single painting is more than a thousand words. Yes, in this case, the description is 7,777 characters long, but not one more! Hough! I’m done, it’s time to watch!

Preklad / Translation: Martina Petáková